

تحقیق مبنایی

راهنمای عملی

مؤلف: دکتر وین میلز

ترجمه

دکتر سید محمد اعرابی و دکتر عبداللہ شمس

ویراستار: دکتر هانیه شمس کلاهی

یادداشت

یهی است که امر پژوهش به منزله استخوان‌بندی برنامه‌های توسعه جوامع بشری به شمار می‌آید. میزان توجه دولت‌ها به این امر بودهای که به آن اختصاص داده می‌شود، از شاخص‌های اصلی توسعه به شمار می‌رود. در کشور ما مبحث پژوهش تاکنون از جایگاه ارزشمندی در عمل مسائل و مشکلات علمی و اجرایی برخوردار نیست. شاید بدین لحاظ بوده است که هنوز ما نتوانسته‌ایم پل معارف و پرداخته‌ای میان کلاس‌های درس دانشگاه، دستگاه‌های اجرایی و نیازهای حیاتی کشور برقرار کنیم. هر آینه کارگشایی علمی و فناوری نیز بهره اقتصادی طرح‌های مبتنی بر پژوهش‌های سامان‌یافته و روشمند، بر مدیران جامعه روشن گردد، امر پژوهش و پژوهشگران نیز ارزشمند و جایگاه درخور خود را خواهند یافت.

دفتر پژوهشهای فرهنگی با توجه به اهمیت زیرمجموعه پژوهش در توسعه علمی جامعه، معرفی و شناخت انواع روش‌های پژوهش و نیز اثربخشی و بهره‌مندی از پژوهش‌ها را از سطوح استان و کلاس‌های درس تا عالی‌ترین سطوح علمی و آموزشی در برنامه مستمر تحقیقاتی و انتشاراتی خود قرار داده و امیدوار است که همراهی و همفکری پژوهشگران و کوشندگان عرصه تحقیق، خاصه در حوزه مسائل مربوط به روش‌های پژوهش، بر گسترش و غنای این مجموعه بیفزاید.

فهرست مطالب

۷	پیش‌نار
۹	فصل ۱. مبانی و تئوری مبنایی
۲۷	فصل ۲. به‌مه‌رین تحقیق مبنایی
۴۹	فصل ۳. فرایند های کس و تحقیق مبنایی
۷۱	فصل ۴. نقش پژوهشگری در تحقیق مبنایی
۹۱	فصل ۵. خلق و گردآوری دانش در تحقیق مبنایی
۱۱۹	فصل ۶. تحلیل داده‌ها در تحقیق مبنایی
۱۴۷	فصل ۷. یکپارچه‌سازی نظری در تحقیق مبنایی
۱۶۹	فصل ۸. تهیه گزارش و ارائه نتایج در تحقیق مبنایی
۱۸۹	فصل ۹. ارزیابی و به‌کارگیری نتایج تحقیق مبنایی
۲۰۷	فصل ۱۰. تحقیق مبنایی در عمل
۲۲۳	پیوست الف. تحقیق مبنایی در عمل - یک مثال
۲۳۹	پیوست ب. معرفی برخی از توسعه‌دهندگان نظریه مبنایی - پنج مثال
	به‌سوی تحقیق مبنایی
۲۴۷	واژه‌نامه
۲۵۳	منابع

پیشگفتار

نوع تحقیق، اساتذی تحقیق، روش جمع آوری اطلاعات و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات، چهار موضوع اساسی در تحقیقات دانشگاهی و سازمانی به حساب می آید. در بین این چهار موضوع شاید استراتژی تحقیق از مهم ترین و جالب ترین موضوعات تحقیق به شمار آید. تحقیق پیمایشی، تحقیق موردی، تحقیق عملی و تحقیق مبنایی نمونه هایی از استراتژی های تحقیق هستند.^۱ تحقیق مبنایی از نظر فلسفه علم بر مبنای ذهنیت گرایی و از نظر فلسفه عالم بر مبنای اختیار گرایی استمرار است. این تحقیق مبنایی و برنامه ریزی برای استفاده از آن در فصل های اول و دوم این کتاب تشریح می شود. در فصل های سوم و چهارم به ترتیب فرایند و نقش پژوهشگر در تحقیق مبنایی مورد بررسی قرار می گیرد. این فرایند در فصل های پنجم الی نهم به تفصیل تشریح می شود. فصل دهم به چگونگی استفاده از این استراتژی تحقیق در عمل اختصاص یافته است. این کتاب دارای دو پیوست است که در پیوست الف یک نمونه از تحقیق مبنایی و در پیوست ب برخی از توسعه دهندگان تحقیق مبنایی معرفی می شوند. امیدوارم این کتاب به همراه پایان نامه های دکتری که از این استراتژی استفاده کرده اند موجب نوآوری در تحقیقات آتی را برای اساتید، پژوهشگران، مشاوران مدیران و دانشجویان فراهم آورد.

دکتر سید محمد اعرابی
پژوهشکده مدیریت سما

۱. برای مطالعه بیش تر می توانید به مجموعه کتاب های فرهنگ و پژوهش منتشر شده از طرف دفتر پژوهشهای فرهنگی مراجعه کنید.